

PRILOGA 2:**»Priloga 5: Način izvedbe del za odpravo škode in obnovo gozda**

1 Nega obnovljenih površin

Nega obnovljenih površin pomeni odstranitev rastlin iz zeliščnega in grmovnega sloja, ki ovirajo ali onemogočajo vznik oziroma razvoj mladovja na površinah, kjer je bil zaradi posledic žledoloma izveden posek. Minimalna površina poligona je 0,1 ha. Odstranjena vegetacija lahko ostane na licu mesta, tako da ne ovira rasti ciljnega mladja.

Z nego odstranjujemo rastline iz zeliščne in grmovne vegetacije ter plezalke, ki ovirajo, onemogočajo ali ogrožajo normalni razvoj mladovja na obnovljenih površinah. Izvaja se na površinah, obnovljenih s sadnjo ali setvijo, ali na površinah, kjer je načrtovana naravna obnova. Na površinah, obnovljenih s sadnjo, se okoli posajenih sadik praviloma izvaja obžetev v obliki lijakov. Obžetev se izvaja tudi na površinah, kjer je naravna obnova, če zeliščni in grmovni sloj ogrožata mlada drevesca, vzklila in zrasla iz naravne nasemenitve. Na nepomlajenih površinah se poreže rastline iz zeliščne in grmovne plasti ter plezalke, ki ovirajo naravno nasemenitev in vznik drevesnih vrst. Nega se po potrebi izvaja več let zapored enkrat do dvakrat v tekočem letu, odvisno od bujnosti rasti zeliščne in grmovne vegetacije. Ne glede na to se delo obračuna največ enkrat letno.

Nega obnovljenih površin zajema ta dela:

710 – *Obžetev (ha)*

711 – *Nega mladja (ha)*

719 – *Odstranjevanje vzpenjavk (ha)*

2 Nega poškodovanega mladovja in tanjših drogovnjakov

Nega poškodovanega mladovja in tanjših drogovnjakov pomeni odstranjevanje drevesc oziroma rastlin iz zeliščnega in grmovnega sloja, ki ovirajo razvoj mladovja in tanjšega drogovnjaka. Minimalna površina poligona je 0,1 ha. Odstranjena vegetacija lahko ostane na licu mesta. Delo se izključuje z izvedbo priprave površine za obnovo na isti površini. Mladovje in tanjši drogovnjak sta razvojni fazi gozda s srednjim premerom drevja v vladajočem in sovladajočem položaju do 20 cm v prsni višini, poškodovanem po žledu, ki ga zaradi poškodb ni treba uvesti v obnovo.

Posekana drevesa lahko ostanejo neizdelana (neokleščena vej, deblo ni razrezano) v gozdu, če ne ovirajo rasti mladih dreves. Posekana drevesa iglavcev ter veje in vrhače, ki so sveži, neizsušeni rastlinskih sokov, ter pomenijo nevarnost za namnožitev podlubnikov, je treba razžagati in zložiti na kupe ali pri strojni sečnji založiti v sečne poti oziroma izdelati in spraviti iz gozda. Poškodovana drevesa, ki ne ovirajo rasti mladih dreves, lahko ostanejo neposekana v sestoji.

Nega poškodovanega mladovja in tanjših drogovnjakov zajema ta dela:

712 – *Nega gošče (ha)*

713 – *Nega letvenjaka (ha)*

714 – *Nega drogovnjaka (ha)*

718 – *Nega v prebiralnem gozdu (ha)*

3 Obnova s sadnjo

Obnova s sadnjo pomeni saditev sadik gozdnih drevesnih vrst drevja na območju, ki ga je prizadela ujma, z minimalno gostoto sadnje 1.000 sadik/ha. Sadike se po strokovni presoji ZGS tudi obeležijo s količki (ZGS z odločbo določi drevesno vrsto, ki se na objektu obeleži). Minimalna površina poligona za sadnjo je 0,1 ha. ZGS z odločbo določi število in vrstno sestavo sadik. Razporeditev sadik je prilagojena terenu. Način sadnje je prilagojen vzgojnim oblikam sadik. Gozdni reprodukcijski material in količke za obeleževanje sadik zagotavlja ZGS.

Obnova s sadnjo zajema to delo:
313 – Sadnja – ujma (ha)

4 Zaščita mladja na obnovljenih površinah

Zaščita mladja pred divjadjo na obnovljenih površinah pomeni zaščito pred objedanjem vršnih poganjkov mladja gozdnega drevja ter pred poškodbami na lubju mladih dreves. Ukrepi se nanašajo na zaščito mladja na obnovljenih površinah zaradi posledic žledoloma.

4.1 Individualna zaščita mladja oziroma drevesc s tulci (vključno z izdelavo opornih količkov)

Drevesce se zaščiti s tulci tako, da se ob njem v primerni razdalji zabije en oziroma dva oporna kola, na katera se namesti tulec, s katerim zaščitimo drevesce po navodilih proizvajalca oziroma ZGS. Dva kola sta nujna le za namestitev tulcev večjega premera (približno 30 cm). Tulce lastnikom gozdov dobavi ZGS.

Individualna zaščita mladja oziroma drevesc s tulci (vključno z izdelavo opornih količkov) zajema to delo:
834 – Zaščita s tulci, mrežo (kos)

4.2 Zaščita mladja z ograjo (vključno z izdelavo kolov oziroma škarij)

Zaščita mladja z ograjo je ograditev površine za obnovo gozda z namenom zaščite mladja pred divjadjo. Postavitev žične ograje se opravlja na dva načina: s klasično postavitvijo s pokončnimi opornimi koli ali s škarjasto postavitvijo. Priznana vrednost dela zajema izdelavo kolov, postavitev, napenjanje in učvrstitev mreže ter izdelavo vhoda v ograjeno površino.

Upošteva se, da je izvedena zaščita mladja z ograjo:

- če gre za novograjeno ograjo,
- če gre za obnovo v žledolomu močno poškodovane ograje, ko je treba zamenjati vsaj polovico dolžine mreže in polovico opornih kolov. Prevzame se obnovljena dolžina ograje.

Ograjo in potreben pomožni material za postavitev ograje (razen opornih kolov), zaokroženo na 50 m navzgor, lastnikom gozdov dobavi ZGS.

Zaščita mladja z ograjo (vključno z izdelavo kolov oziroma škarij) zajema ti dve deli:

836 – Zaščita mladja z ograjo – novogradnja (m)

837 – Vzdrževanje zaščitnih ograj (m)

4.3 Zaščita mladja oziroma drevesc s premazom vršičkov

Individualna zaščita drevesc pred divjadjo se izvede s premazom vršičkov z zaščitnim sredstvom. Premaz nanese minimalno na zgornji del terminalnega poganjka, pri tem upoštevamo navodila proizvajalca sredstva za uporabo. ZGS z odločbo določi drevesno vrsto, ki se na objektu zaščiti s premazom vršičkov. Upošteva se, da je neka površina zaščitena s premazom vršičkov, če so v tekočem letu vidno premazani vršički najmanj 1.000 drevesc na hektar (sadike ali naravno mladje drevesnih vrst), ne glede na to, ali so drevesca, zaščitena s premazi, enakomerno ali skupinsko ali šopasto porazdeljena po prevzeti površini. Če je s premazom zaščitnih manj kot 1.000 drevesc na hektar, se pri izračunu površine upošteva 10 m²/premazano drevesce.

Sredstvo za premaz lastnikom gozdov dobavi ZGS, in sicer se potrebna količina sredstva zaokroži navzgor na najmanjšo enoto pakiranja.

Zaščita mladja oziroma drevesc s premazom vršičkov zajema to delo:

831 – Premazi vršičkov (ha)

4.4 Zaščita mladja oziroma drevesc s količenjem (vključno z izdelavo kolov)

Sadika oziroma drevesce se zaščiti s tremi koli, ki jih je treba trdno zabiti v tla okoli sadike tako, da je debelce sadike oziroma drevesca zaščiteno pred drgnjenjem divjadi. Material za zaščito s količenjem (kole) priskrbi lastnik sam.

Zaščita mladja oziroma drevesc s količenjem (vključno z izdelavo kolov) zajema to delo:
833 – Zaščita s količenjem (kos)

5 Priprava površine za obnovo

Priprava površine za obnovo (naravno obnovo ali obnovo s sadnjo) pomeni posek ter izdelavo (kleščenje vej in razrez debela) močno poškodovanega drevja na površini, ki jo je treba obnoviti zaradi posledic žledoloma. Upošteva se površine velikosti vsaj 0,10 ha.

V gozdu lahko ostane skupaj neposekanih (poškodovanih, nepoškodovanih in odmrlih stoječih) do 120 dreves na hektar s prsnim premerom, večjim od 15 cm, drevesa, opredeljena v naslednjem odstavku, so šteta v to število. Večdebela drevesa se štejejo kot eno drevo. Če je površina manjša ali večja od enega hektarja, se sorazmerno spremeni število dreves.

Posamična močno poškodovana drevesa zaradi žledoloma oziroma posamična odmrla drevesa ali šopi dreves (do 5 močno poškodovanih dreves oziroma odmrlih dreves zaradi žledoloma) različnih debelin s premerom, večjim od 15 cm, lahko ostanejo neposekani v gozdu za ohranjanje biotskega ravnovesja in zaradi oblikovanja sestojne mikroklimе.

V gozdu lahko ostane tudi do 10 posamičnih posekanih ali podrtih dreves prsnega premera, večjega od 15 cm na hektar.

Posekana in izdelana drevesa (okleščene veje in razrezano deblo) morajo biti spravljena s površin za obnovo (razen dovoljenih 10 posamičnih posekanih dreves na hektar). Sečni ostanki ne smejo ovirati že prisotnega rastočega mladja na površini za obnovo.

Pri obnovi s sajenjem je treba sečne ostanke zložiti v rede ali kupe vsaj pred začetkom sadnje tako, da je površina pripravljena za sajenje. Pri naravni obnovi ni treba zložiti sečnih ostankov v rede ali kupe.

Močno poškodovana drevesa zaradi žleda so drevesa, ki so izravana, odlomljena, prelomljena, močno nagnjena ali imajo močno poškodovane krošnje (več kot tretjina polomljene krošnje pri iglavcih ter več kot 60 % oziroma v najbolj poškodovanem območju 80 % poškodovane krošnje pri listavcih).

Priprava površine na obnovo zajema ti dve deli:

311 – Priprava površine za obnovo (prip. sest) – ujma (ha)

312 – Priprava površine za obnovo (prip. tal) – ujma (ha)

6 Odstranitev podrtega drevja iz varovalnih gozdov

Varovalni gozdovi so gozdovi, ki so kot taki določeni v Uredbi o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15).

Odstranitev podrtega drevja iz varovalnih gozdov pomeni posek in odstranitev poškodovanega drevja zaradi žledoloma iz varovalnih gozdov.

Posekana drevesa morajo biti spravljena iz gozda. Sečni ostanki ne smejo ovirati rasti mladih dreves.

Veje in vrhače iglavcev, ki so sveži, neizsušeni rastlinskih sokov, ter pomenijo nevarnost za namnožitev podlubnikov, je treba razžagati in zložiti na kupe oziroma ob uporabi procesorske glave na dvigalu žičnice, zložiti na kupe tudi ob kamionski cesti. Odpravljene morajo biti poškodbe na gozdnih tleh in gozdnih vlakah, ki so lahko vzrok za začetek erozije. Iz strug potokov in hudournikov morajo biti odstranjeni vsi sečni ostanki.

Odstranitev podrtega drevja iz varovalnih gozdov zajema ta dela:

865 – *Posek poškodovanega drevja z motorno žago (neto m³)*

866 – *Spravilo poškodovanega drevja s traktorjem (neto m³)*

867 – *Spravilo poškodovanega drevja z žičnim žerjavom s procesorsko glavo (neto m³)*

7 Vzpostavljanje gozdne higijene

Vzpostavitev gozdne higijene predstavlja pospravo polomljenih, svežih vrhov iglavcev s premerom debla nad 10 cm na debelejšem koncu, ko posek dreves brez vrhov ni potreben, ter pospravo močno poškodovanih tanjših dreves iglavcev (do 10 cm prsnega premera) z namenom preprečevanja in zatiranja bolezni ter škodljivcev. Upošteva se površine vsaj 0,10 ha, kjer je bilo treba zaradi poškodb v žledolomu pospraviti vsaj 10 vrhov oziroma 10 močno poškodovanih tanjših dreves iglavcev na 0,10 ha.

Vrhove in debelca je treba razžagati oziroma zložiti na kupe ali na sečne poti ali odpeljati iz gozda. Na prevzeti površini lahko ostane v povprečju neizdelanih do 10 vrhov oziroma močno poškodovanih tanjših dreves iglavcev na hektar.

Vzpostavljanje gozdne higijene zajema to delo:

870 – *Vzpostavljanje gozdne higijene (ha)«.*